pacjent.gov.pl

Profilaktyka raka szyjki macicy

Data aktualizacji
2026-05-29

Obecnie dostępne są dwie nowe metody badawcze: test HPV HR oraz wykonywana jako drugie badanie cytologia na podłożu płynnym (LBC). Badanie dla pacjentki wygląda tak samo. Jest bardziej dokładne od klasycznej cytologii i pozwala na wykrycie zmian przedrakowych.

Wcześniej kobiety mogły jedynie skorzystać z jednego badania – tradycyjnej cytologii. Polega ona na pobraniu komórek z szyjki macicy, a następnie ocenie ich stanu pod mikroskopem. Badanie to jest mniej dokładne i w wielu przypadkach nie wszystkie komórki nowotworowe zostają wykryte.

Na badanie zapiszesz się też sama poprzez e-rejestrację. Sprawdź wolne terminy na test HPV HR.

Poznaj centralną e-rejestrację.

> **Najłatwiej zapisać się na test HPV HR poprzez centralną e-rejestrację na Internetowym Koncie Pacjenta (IKP) lub w aplikacji mojeIKP.**

Na badania przez Internetowe Konto Pacjenta zapisujesz się następująco:

- zaloguj się na IKP
- wybierz „E-rejestracja” > „Umów badanie profilaktyczne”
- wybierz program profilaktyczny: profilaktyka raka szyjki macicy
- wskaż datę i miejsce (miejscowość lub kod pocztowy)
- wybierz termin z propozycji i zatwierdź.

Przejdź od razu do e-rejestracji na IKP

Jak to zrobić przez mojeIKP:

- uruchom aplikację i zaloguj się
- wybierz na głównej stronie w sekcji „Usługi e-zdrowia” kafelek „Rejestracja na wizyty”, a następnie „Umów wizytę lub badania”
- wybierz rodzaj badania
- podaj dogodny dla Ciebie termin i lokalizację
- wybierz z listy dostępnych terminów odpowiadającą Ci wizytę
- potwierdź.

Możesz samodzielnie zarządzać wizytami, w razie potrzeby odwołać lub zmienić termin. Znajdziesz je w zakładce „Zaplanowane wizyty”.

> **Aby wziąć udział w programie, nie musisz mieć skierowania.**

Program realizują:

- poradnie położniczo-ginekologiczne, które mają umowę z NFZ
- wybrane poradnie **podstawowej opieki zdrowotnej (POZ)**, które współpracują z położnymi w ramach programu profilaktyki raka szyjki macicy

> **Rak szyjki macicy rozwija się po cichu, bez objawów i często wykrywany jest zbyt późno. Każdego roku w Polsce umiera na niego ponad 1800 kobiet.**

Regularne **badania** pozwalają wykryć zmiany przedrakowe i raka we wczesnym – uleczalnym – stadium choroby.

Czy program jest dla Ciebie?

Tak, jeżeli:

- jesteś kobietą w wieku od 25 do 64 lat.

Dostępne są dwa rodzaje badań przesiewowych:

- pierwsze polega na wykonaniu testu HPV HR z genotypowaniem, który wykrywa DNA lub RNA wirusa brodawczaka ludzkiego (HPV) o wysokim ryzyku onkogennym w wymazie z szyjki macicy
    - test wykonywany jest co 5 lat
- jeśli wynik testu HPV HR jest dodatni (+), z tego samego pobranego materiału wykonuje się dodatkowo cytologię na podłożu płynnym (LBC). Pobierany wymaz z szyjki macicy jest wkładany do specjalnego pojemnika z płynem. Powoduje to lepszą ochronę komórek, dzięki czemu badanie jest bardziej precyzyjne.

Czym jest nowa metoda

- Test HPV HR z genotypowaniem to badanie molekularne, które wykrywa DNA lub RNA wirusa brodawczaka ludzkiego (HPV) o wysokim ryzyku wywoływania raka szyjki macicy. Materiał do badania pobiera się wymazem z szyjki macicy.
- Cytologia płynna (LBC) wykonywana będzie tylko wtedy, gdy wynik testu HPV HR jest dodatni. Co ważne – nie trzeba wtedy ponownie pobierać wymazu, bo wykorzystuje się materiał z tego samego pobrania.
- Zakres i częstotliwość badań będzie zależał od wyników testów.

Cel programu

- zmniejszenie wskaźnika umieralności kobiet na raka szyjki macicy do poziomu osiągniętego w krajach Unii Europejskiej,
- zwiększenie wiedzy kobiet na temat profilaktyki raka szyjki macicy i wprowadzenie na terenie całego kraju jednolitego modelu postępowania diagnostycznego.

Kto i gdzie realizuje program?

- Każda poradnia położniczo-ginekologiczna, która ma podpisaną umowę z NFZ.
- Wybrane poradnie POZ, które podpisały umowę na świadczenia położnej POZ w Programie profilaktyki raka szyjki macicy.

Sprawdź, gdzie wykonać test HPV HR (wejdź w „Programy profilaktyczne” i wybierz z listy „Profilaktyka raka szyjki macicy).

Co Cię czeka w ramach programu?

- Twój wynik badania będzie ujemny - lekarz zaleci Ci ponowne badanie profilaktyczne po upływie 3 lub 5 lat, w uzasadnionych przypadkach po upływie 12 miesięcy
- Wynik testu HPV HR będzie dodatni - z tego samego materiału wykonana będzie cytologia płynna (LBC). Jeśli jej wynik będzie prawidłowy, lekarz zaleci Ci ponowne badanie profilaktyczne po upływie 12 miesięcy.
- Jeśli w wyniku badania zostaną stwierdzone zmiany o charakterze dysplastycznym - lekarz ginekolog skieruje Cię na dalszą diagnostykę, tj. badanie kolposkopowe lub badanie kolposkopowe z pobraniem wycinka do badania histopatologicznego. W przypadku rozpoznania raka szyjki macicy lub inne schorzenie - zostaniesz skierowana do leczenia specjalistycznego lub na dalszą diagnostykę.

Kiedy się zapisać?

Warto zgłosić się jak najszybciej. Tylko wczesna diagnostyka pozwala na wykrycie zmian na początkowym etapie i podjęcie skutecznego leczenia.

Co przygotować?

Na wizytę weź ze sobą dokument tożsamości.

Pamiętaj, że na badanie:

- nie należy zgłaszać się w czasie krwawienia miesiączkowego,
- najlepiej zgłosić się nie wcześniej niż 4 dni po ostatnim dniu miesiączki i nie później niż 4 dni przed rozpoczęciem miesiączki,
- co najmniej 4 dni przed pobraniem wymazu cytologicznego nie należy stosować żadnych leków dopochwowych,
- od ostatniego badania ginekologicznego lub USG przezpochwowego powinien upłynąć co najmniej 1 dzień.

Pobranie trwa zaledwie kilka minut.

Badanie jest bezbolesne, choć może powodować lekki dyskomfort. Możliwe jest niewielkie krwawienie po badaniu, które ustępuje.

Jak długo będziesz czekać?

Termin wizyty ustali placówka, do której się zgłosisz.

Co zyskasz?

Zdobędziesz niezbędną wiedzę dotyczącą profilaktyki raka szyjki macicy, która pozwoli Ci świadomie kontrolować swoje zdrowie. Poddając się regularnym badaniom, będziesz miała szansę na wczesne wykrycie zmian i podjęcie skutecznego leczenia.

Instytucja odpowiedzialna za Program

Narodowy Fundusz Zdrowia

Podstawa prawna

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 marca 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu programów zdrowotnych (**Dz.U. 2025 poz. 298**)

Przeczytaj także

Poznaj centralną e-rejestrację

Chcesz się zapisać na bezpłatny test HPV HR (zastępuje klasyczną cytologię), mammografię lub pierwszą wizytę do kardiologa? Skorzystaj z centralnej e-rejestracji na Internetowym Koncie Pacjenta lub w aplikacji mojeIKP

Masz prawo do testu HPV

Umów się przez centralną e-rejestrację na test HPV HR, który zastąpił klasyczną cytologię. Wolne terminy czekają! Teraz masz w pakiecie nowoczesne metody badawcze, dzięki którym otrzymasz precyzyjne wyniki na temat stanu swojego zdrowia

Szczepionka przeciw nowotworom?

Wynalezienie szczepionki przeciw nowotworom jest wciąż wyzwaniem dla naukowców. Jednak już dziś możesz ustrzec siebie i swoich najbliższych przed niektórymi nowotworami